శ్రీరస్తు.

శ్రీహయగ్రీవాయనమః

ఇదం

మానససందేశాఖ్యం

కావ్యరత్నం

శ్రీమత్సనప్పాకం రాయబహాదుర్ ఆనరేబిల్ విద్యావినోద
బిరుదాఙ్కితస్య
శ్రీమదనంతాచార్యనామ్నః సీ. ఐ. ఈ.
విశేషాభిధానస్య విశిష్టాద్వైతమత విరాజమానస్య
సానుగ్రహయాఽఽజ్ఞయా

శ్రీమత్కౌశిక గోత్రపవిత్ర శ్రీ శ్రీనివాసాచార్యవర్యపుత్ర
శ్రీమద్రామానుజాచార్య గురువర్య పదాంబుజాసక్తచిత్తసచ్ఛాత్ర
వింజమూరి వీరరాఘవాచార్యనామ్నా విరచితం,

శ్రీ శిష్టావంశ సముద్భూతేన గు. టూరుపురీ వాస్తవ్యేన
సర్వకళాశాలా సంస్కృతోపాధ్యాయేన
శ్రీ సీతారామశాస్త్రి తల్లజేన పరిశోధ్యానుమోదితంచ.

చెన్నపురీ
శ్రీ వైజయంతీ ముద్రాక్షరశాలాయాం
హూణశకేన ౧౯౦౨ సంవత్సరే శాలివాహన శకేన ౧౮౨౪ పరిమితే
శుభకృతు సంవత్సరే చైత్రమాసే ముద్రితం
ప్రకటీకృతంచ.

వెలమూల్యం. రు. ౦-౨-౦.

శ్రీరస్తు.

శ్రీహయగ్రీవాయనమః

ఇదం

మానససందేశాఖ్యం

కావ్యరత్నం

శ్రీమత్సర్వాకం రాయబహదూర్ ఆనరెబిల్ విద్యావినోద

విరుదాలంకృతస్య

శ్రీమదనంతాచార్యనామ్నః సీ. ఐ. ఈ.

విశేషాభిధానస్య విశిష్టాద్వైతమత విరాజమానస్య

సానుగ్రహయాఽఽజ్ఞయా

శ్రీమత్కౌశిక గోత్రపవిత్ర శ్రీ శ్రీనివాసాచార్యవర్యపుత్ర

శ్రీమద్రామానుజాచార్య గురువర్య పదాంబుజాసక్తచిత్తసచ్ఛాత్ర

వింజమూరి వీరరాఘవాచార్యనామ్నా విరచితం,

శ్రీ కృష్ణావంశ సముద్భూతేన గుంటూరుపురీ వాస్తవ్యేన

సర్వకళాశాలా సంస్కృతోపాధ్యాయేన

శ్రీ సీతారామశాస్త్రి తల్లజేన పరిశోధ్యానుమోదితం చ.

చెన్నపురి

శ్రీ వైజయంతీ ముద్రాక్షరశాలాయాం

క్రీస్తుశకేన ౧౯౨౨ సంవత్సరే శాలివాహన శకేన ౧౮౪౪ పరిమితే

శుభకృతుసంవత్సర చైత్రమాసే ముద్రితం

ప్రకటీకృతం చ.

వెలమూల్యం. రు. ౧-౮-౦.

PRINTED AT THE VAIJAYANTI PRESS,
32, MOUNT ROAD, MADRAS.

ఇష్టదేవతా గురు స్తుతిః.

౧. శ్రీరంగేందోః పదశ్శసలరయే నీలమంజీరమైత్ర్యా
వందేవృంతప్రణయిమధుపవ్రాతరాజీవక్షైత్రే
నిత్యార్ఘ్యార్ప్యాగతవిధిముఖస్తోమసంశయ్యమానై
హైమాంభోజైర్నిబిడనికటే రామపీతోపనీతైః.

౨. శ్రీవత్సచిహ్నమిశ్రం
వందేతజ్జాపరాశరవ్యాసౌ
నామిచిరం భట్టాఖ్యౌ
ప్రణమామిచ విష్ణుచిత్త సద్వక్షం.

౩. శ్రీకవితార్కిక సింహం
శ్రీకాతుమ్యతుః సింహవర్యాయం
అహ్యాగుహూవమామి
ప్రభూతరఘువర్యోర్యతీంద్రపదశైశే.

పరమార్థ గ్రంథ కవిస్తుతిః.

౪. వాల్మీకింప్రథమకవిం నమామినిత్యం
వ్యాసంచప్రకటిత విష్ణువైభవంతం
వైయాసింవిశదిత విశ్వరూపరూపం
వందేహంవిధికవయుంచ పారదర్శిం.

లౌకికగ్రంథ కవిస్తుతిః.

౫. సదాకాళిదాసంచ దాదండ్యనంతౌ
వ్యాసాదామిశ్రీకంఠవంజ్ఞం కవీంద్రం
రవింభారవిం హర్షబాణౌమురారిం
స్తువంస్తర్కవ్యపాం కావ్యార్థ వేదం.

కృతిసమర్పణం.

శ్రీమత్కౌండిన్యగోత్రః శ్రీరజానుదిగా రావకేదిల్ ప్రవిష్ఠః
శ్రీమాన్విద్యాదిమోదః ప్రబలతరయశాఃకీర్తిర్విశాపార్శ్వప్రవృత్తిః,
సీ. ఐ. ఈత్యాదిహాలాప్రథుమవరవిశేషీభూతవస్త్రప్రభావః
స్వీకుర్యాద్రాయబహదూర్ సదయహృదయతో నంతమూర్తిః కృతిం మే.

గ్రంథ ప్రశంసా.

శ్రీమత్పవహ్నాశ కులావతంసః
శ్రీమానవంతిగురువర్యమతిర్విరాయః
శ్రీశ్రీనివాస ఇతినామ్న ధ పేజ్జయశ్రీ
స్త్రీరామవశ్య కవిలోకదయాకరస్య.

శ్రీనివాసార్య వాత్సల్యం సందేశంమానసస్య చ
కావ్యరూపేణ కుర్వాణం ప్రేషితః ఏతద్వరయే.
కుమమానస సందేశం వేదాంతార్థేన యోగిచరితేన
ఇతిచోదితః ప్రమోదాత్తేనయథాశక్తి కావ్యకౢప్తిః.

పండిత సమ్మతిః.

పురోభాగి పఠంత్యక్త్వా వీక్షంతాం మమసత్కృతిం
గుణగ్రహణ పారీణాః పండితా రామవత్సలాః.

అపిచ.

గుణదోషౌ బుధోగృహ్ణన్నిందుక్ష్వేళావివేశ్వరః
శిరసాశ్లాఘతే పూర్వం పరంకంఠే నియచ్ఛతి.

ప్రతిజ్ఞా.

ప్రాయేణాత్రగ్రంథే విలసతి ద్వైతస్య తత్వమద్వైతం
అంతర్యామి బ్రాహ్మణ నీత్యా రామానుజార్య మతరీత్యా.

శ్రీహయగ్రీవాయనమః.

మానససందేశమ్.

ప్రథమస్సర్గః.

విశుద్ధవిజ్ఞానఘనస్వరూపం విజ్ఞానవిశ్రాణనబద్ధదీక్షం
దయానిధిం దేహభృతాం శరణ్యం దేవం హయగ్రీవ మహం ప్రపద్యే.

జ్ఞానిజనధరణాభోగ్యే భగవద్భాగవతాశ్రితాం స్తుతింవ్యాకరోత్
శ్రీయుగే మయాద్య మానససందేశాఖ్యేన కావ్యరూపేణ.

గ్రంథారంభః

౧. కశ్చిద్యోగాద్ధరిణశిశునా పోషితేనాంబుమధ్యా
న్నీతేనప్రచలితమనా లాలితేనాంకమధ్యే
భూయశ్ఛ్రీక్షేత్రపులహమునివ్యాధిష్ఠితేషుస్వవాసం
యోగీకేవప్రథితతపసాపావనేష్వాశ్రమేషు.

౨. తస్మిన్ స్థానే సమ్యగకలితా భ్రామ్యమాణో మహాంతం
భ్రష్టః కాలంవిషయరుచినా మానసేనాత్తయోగాత్
నీత్వాధృత్యా పతితమలభం జన్మసారంగయోనౌ
పశ్చాదార్త్యోధ పదతితరాం జ్ఞానయోగప్రణాశాత్.

౩. తస్యప్రాచాంసుకృతవశతః కర్మణాంయోగజానాం
లబ్ధ్వాజన్మప్రబలతపసాం బ్రాహ్మణానాంచవంశే

రాహోర్వక్త్రాద్వ్యగళితఇవభ్రాజమానస్సుధాంశు
ర్యోగాభ్యాసప్రణయివిమలం మానసం సందదర్శ.

౪. ప్రత్యాసన్నేమునివినయమాలంబవార్ధీనవిప్ర
స్త్రీప్రత్యాబస్తామమథవగతామవ్యసంగేనలబ్ధాం
వ్యస్యక్రేత్యుంచితయవిధృతం మానసంక్రేత్యుదారా
దాహారాయామాస్తిమితహృదయస్స్వాగతంతస్యతుష్ట్యై.

౫. యోగాప్తుక్తుందిరపరిదితాదాత్మసప్యంగహేతో
ర్హృధ్యాత్మంవిజమితమజామానసందార్యథాశ
థక్తేర్వాన్నాశిప్రీత్యుతమహారాగల్పయామానసద్యో
థక్తావాస్త్రాన్యప్రమభునహతింగల్పయిత్వంతిమాతం.

౬. జాతంవంకేవిధినిరదితేనదస్యేత్రాత్మజాజాం
తత్త్వజాంత్యంప్రథమగణితంకేత్తిసర్వేంద్రియాణాం
కేజాగ్రత్వంత్యయమిథిజాన్యస్తథక్తిగ్గతోవాం
యాత్మానాహ్యమావధతిపతామగ్రతోహిప్రయాణాం.

౭. సంతప్తానాంత్యయమిమగదంత్తానమార్గంబుధానాం
దుస్సాంగత్యశక్తిజనితాత్యంస్వత్తేశదాకాల్
తప్త్వాదాప్రీత్యైరమవిదయంకేంబ్రహృత్యావరేణ
స్థానంవిష్ణోరపదకమలయార్గద్యమిత్రైప్రిత్యా.

౮. త్వప్రత్యేత్ప్రథమగణనాయాగ్యమత్యంతధగం
కామక్రోధప్రముఖమరిపోర్వారగేబద్ధదీక్షం
శబ్దాదీనాంవిషయవరాణాంధీంద్రియాణాంవితాంతం
ప్రాణాయామంతదపరిజనంకల్పయిత్వాదధామి.

౯. గంతుం తత్ర ప్రథమమనుమత్యాదరాదార్యయోః ప్రేషయామి
త్వాం దక్షార్థం యమనియమతో బాహ్యభావేన లబ్ధే
తాభ్యాం నిత్యం నిభృజనకృతాత్మైకతానాద్రుతత్వం
స్వారక్షిభ్యామివదనుపతిర్బాహ్యజనేరాజసేవ.

౧౦. యుక్తా ధారాన్ధకవనమసకృత్త్వత్ప్రియాణోపచార
వృత్తైర్గత్వా కృతమదమముత్రైస్తాం గృహీత్వా నివృత్తిం
జాయాత్వం సాక్షిప్తజనకసుతైరత్ర తిష్ఠేత్ప్రవృత్తిః
కాంతా యస్తాంకిలగృహపతేరేః కాపీతి కష్టం.

౧౧. తస్యాః పుత్రా భువనజయినస్సంతి నానాదిశూరాః
లోభక్రోధప్రభృతిమదనైః పాంతి ధాత్రీం ప్రవృత్త్యా
నిత్యం త్వాసో విజయమధునా తత్త్వ కీర్తించితస్తుత్యాం
గత్వా ప్రేషితాన్మిత మురజిత ప్రీతయే వైరసేనః.

౧౨. సందేశార్థప్రమాణనతః ధావద్యద్వృష్టిం త్యక్తే స్వాం
ప్రోతుర్వృద్ధాదరగనిమయం తత్వ చేద్యాధికం తే
సంత్యేవ ప్రాగ్రేకవనిజనపాస్త్రాన్ తుకామార్థవంతం
తం కామార్థాత్ప్రభువనధ కీహాంచక స్వైవ రాజ్ఞః.

౧౩. వక్ష్యల్లబ్ధం ధనమిమగమం కూరపరావనంతే
తత్రస్థిత్వాగమయనియతం కాలమాసాద్య కార్యం
మాత్సర్యార్థాత్ రవనిజనమతోదండయిత్వా ద్విషంతో
మద్రామాణాం నిరర్థపతిః ప్రాద్విషాత్రైరిపాక్షాం.

౧౪. ఇందా నిత్యప్రభుతికమాక్షుద్రవక్త్రైవతాద్రం
నిత్యాం తేషాం పూర్వనిధానమాత్మాధ్యం నాపిదృష్టే

కామాక్షీపాంఘ్రియుగ విగదశ్శోకమూఢచారాంబదిశో
రాష్ట్రింశేషాంతుయుపివహతంతుంత్రతంత్రప్రయోగైః.

౧౫. శ్రద్ధాప్రాజ్ఞవతతదిక్కృతాకూపతుకంప్రమాధి
ప్యాదోగంధఃకుటిలధిమనో చారులంకారయంతో
మాయామార్గంనిజనిగుణాన్దర్శయత్యాశ్వసేన
ప్రాణేశ్యోవక్ష్యజతుపకలంపీరవస్త్రీరయుధ్యాత్.

౧౬. దంభోదర్పప్రష్టేప్రరతరరిపూర్ణార్థమోహావశాముదశ్చ
ప్రాగేవావీక్ష్య్తబలతరరాధ్రూప్రదర్శ్యోలిపూః
జ్ఞాత్వాప్యర్థం బద్ధ్వవదతితరాం శేషశ్శ్రవమూదా
ద్రాఘ్నాంధావందధతివితరాం ద్యావదారామిరిపూణాం.

౧౭. కృష్ణావిర్యం
దాకర్ణంతీదిమత వదవిందర్శయంతీశ్వరంస్తాత్
తాంముత్ర్వాస్యనైఃదరఃఘూంతాటకాంమానిధేస్త్రీం
క్షాత్వాధానైర్వరదితితిధీరామునర్పంజపోద్రాక్.

౧౮. హింసాసక్త్యాహుబలవతీతాందహాస్యాదితాంతం
దుష్టాంప్రోదుఃకుజవశేదారంధాగ్రశష్యేవపత్నీం
రక్షోహాత్రైద్ధ్రిజగదవతే చక్రధారీముకుందః
కంఠచ్ఛేదంకుదనిముల్యాప్తగ్రహాశిక్షతస్యాః.

౧౯. మారీచాహాన్త్యాగ్ని సహాధిరధిరతః ఏదయశ్రీవణాని
ప్రాగ్ద్యాదిప్వశోకివదా ప్రాపయిద్వంశిక్ష్టం
యద్యాపాద్యం త్రైగణవిహితందర్శయణ్యంతివర్ణో
మాధూ స్వైం వైతయుధయుశ్రుతేలప్య తస్త్విదాః.

౨౦. తస్యోత్తీర్యస్య ద్విపాలకవిధవం ప్రేక్ష్యమాగాస్త్యనూయాం
తస్మాత్స్నాపి స్త్రీయుత విజితాశేధ విక్రీడ్యవంతి
ఏతంజిత్వాకలి దనరిపూర్ణ కుద్ధపార్శ్విర్యథారా
టిక్కాట్ప్రోస్త్రక్త్రోమణిరవియథారాజసేత్యంవి శేషాత్.

౨౧. దృష్ట్వాన్నత్యం ముహాదిదమిదంచాస్తురుక్మాం సమంతా
దిత్యాలోక్యస్వహృదయకరం యాస్తధూర్గాలవస్త్వం
ఏతాదృంశిక్రకదసదృశా హ్యక్ష్యైర్గానుమంస్థా
మాలోద్యాటంకయుతవటభోరాధిపత్యాగనశేస్త్రీః.

౨౨. ధర్మార్థం మైత్రియుతయు ! సత్రేశ ప్రేమయుష్మాకమిహధర్మం
మన్యేమార్గం శమదముముఖాంప్యుల్తురువంహారవిద్దేశ
విద్యాం శాంతిం విమల మతివానద్విపేశః పార్థం
ప్రాణాయామంతపనిజనభుంగంతుమోహాంకుయుక్తా.

౨౩. కాళిందీతీర పతిముఖదా గంగయాపమ్మితిత్వా
మాన్యేగంతుమ్మృకృతిమతరాష్ట్రాపరస్వత్యేవ భాక్త
ఫ్లాన్త్రైకే స్త్రైరవివ్యాతిధిః మంత్ర స్తుత్యతిర్త్వా
కీర్తిం ప్రాప్య స్వయమ పదముఖాంశాక్యవచ్ఛుద్ధవృత్తిః.

౨౪. హేమహ్నా భాగ్యమమవరప్పతింపూర్వమిత్రైస్త్రీత్వా
తత్రప్రస్ఫూర్తమతివిశదంధాము చంద్రాతపార్ధం
ముక్త్యధ్వానం విచరముఖకస్త్రీత్రిమిత్రం విదిత్వా
విప్రామార్గం వనముఖరంగృహ్ణతాన్తర్గగేహే.

౨౫. ప్రత్యాహారోధమతితబహోమిత్రైర్వర్గస్వతంత్ర
ధ్యానధ్యాసాద్యమతివృతభాగ్యమేవంవిత్తికాలేః

కేదారాదిస్థిరగుణవతో వర్ణసంఘస్య యద్వ
త్ప్రీత్యాహారేధ యతి విరసాం సంగతి శ్శబ్దశాస్త్రే॥

౨౭. మన్యంతేత్వాం స్ఫురితమనఘం మిత్రవర్గైర్నిషేవ్యం
రాజ్యక్షేమంకరమనధికైస్సేవితం పార్శ్వభాగం
దూరాచ్ఛ్రేణ్యస్వకమహిమతశ్శాలయంతం నికామం
దిక్ప్రాకారంధవ తతియాతం తద్వయస్త్రైశ్యకంటా.

౨౮. తస్మాద్గచ్ఛ స్ఫుటమికసితాంభోజకల్హారరమ్యం
కాసారం తత్ప్రకటకమలం చక్రవాకీస్వరూపం
తత్రోర్ధ్వం తన్నియమితజలైః పశ్యసి ప్రాణరూపం
ధాన్యక్షేత్రం ప్రథమకలమం జ్యోతిరస్మాత్క్రియాణాం.

సంతప్యంతే మలినమనసః ప్రేక్షమాణాః సాకం
బుద్ధ్యాదిష్టా పథివిరహితా వస్త్రవాదో హి మధ్యాత్
అస్మిన్కాలే జగమితః స్వప్రతిష్ఠాం తిమస్య
హర్షక్రీడాంతి ప్రమదరమణీ మధ్యమాన్యాధి పంతం.

౨౯. మిథ్యాదృష్టిస్ఫురితమపహాయైకధర్మం కాలిదాసీయం
తత్త్వంజ్ఞాత్వా జహిహి తదుదారం విద్యయంథా తిపర్త
కింతావంతం కామమత్ర తియత్కాలధాతే త్రయం మార్గ
సర్వంధర్మం ప్రవిశ నద్యుశంయాహి పంథానగామి.

౩౦. పశ్చాద్గచ్ఛంతమపి బలంధర్మయమార్గాన్ప్రతిస్తా
ద్ధర్మైకాలం రాష్ట్ర మధ్యప్రవిహ్వప్రథమాత్రకారః
కాలశ్శ్రేష్ఠస్సకముకధనం కోటిమాధ్యప్రకారో
దత్త్వాసా ఖ్యాంప్రజనయతి రాష్ట్రంతిమానం దలస్త్ర.

౩౧. మందం మందం స్తుతిగణపయా ద్రష్టుకామ స్తదానీ
మూర్తశ్శ్లోకైరతిస్ఫుటతమమథ ప్రాప్య సిద్ధ్యైకసేవ
దూరాదేవ ప్రణత శిరసా వందనం సాధు కుర్వ
న్నగ్రే తిష్ఠన్ముకుళితకరః ప్రాప్తభావస్య తస్య.

౩౨. తత్కాలే తస్యాం త్రిగుణపదవీ ద్వారాయుష్మత్వ వత్సం
తస్యామార్గం త్యజ జగన్మిత్యేవ మధ్యర్ధేన వేగాత్
శుద్ధం సత్వం ప్రవిశ గుణమత్యంతయోగ్యం సమీపే
గంతుం విఘ్నో భవతి యది తే స్వైరసంచిత్య మాం త్వం.

౩౩. తస్యాం ద్రష్టా సముదిత శత మార్గ్య సహాభిషక్తుమారో
యా మత్ప్రాణాస్వజన విధురో ధామసు స్వర్గదేశే
జ్ఞాతుం త్వత్తో భువి చరితం యావదాశాం తు తేచ
స్థిత్వా తావద్వ్రజసి విసర్గో వందనం కుర్వ మోఘం.

౩౪. త్వన్మూర్త్యైహి స్వయి కటకతః ప్రేమపూర్ణ ప్రసన్నం
ప్రాపయ్యాం తే సముద్యమవిత్తే దేశ యుష్మత్పర్యంతత్వం
భక్త్యా తత్వం తం మత ఇవ పితుస్సన్నికృష్టో భవస్త
త్రైహస్య మధ్యే విధిమనసర ప్రాప్త కాయ్య స్సహోత్రః.

౩౫. ప్రాపస్య త్వం ప్రబలతరసాం సంతతో వద్ధ్వజానాం
యోగాద్భ్రష్ట స్వయమవసరం సంచితో హ్యాప్రద్వయాద్యం
కాలం గేహ్యం తటతి వా విద్యామానో ఽన్యమార్గం
విత్త్వాద్భృష్టో భవతి హితస్మా వస్య భావ్య ప్రసిద్ధః.

౩౬. సాయం సద్భక్త్యమితమతి స్త్వత్స్వరూపాన్ కాంతిం
వద్ధ్యా స్వాత్మాద్భుమదమయముఖాస్తే మాలాభావిసాత్త్వ

దత్వాసావ్యం మృదువినయతః ప్రేమయా మానవార్హా
న్దూతో భూత్వా సుహృదయయతః ప్రాప్తవానస్మితేఽగ్రం.

౩౭. కామక్రోధానభవతఇమాలోభమోహాభిమానాస్త్రాం
మానోదర్ప శ్చలన కరణే నోపమర్థావిదానీం
ధీరో భూత్వావినయవిముఖో వర్తతే సద్విజాతి
ర్ఘంయూనా త్రైవగిరిశిరో నిశ్చలో స్తార్హ్య భూషః.

౩౮. ముగ్ధాక్షద్రాక్షాకలవిహగేహ్యానవానిక్రుపాదా
దారుహ్యైవస్తిమితనయనో వీక్షతే వానికాగ్రం
శబ్దస్పర్శా చలితవిశయా రూప గంధారసశ్చ
ప్రాదుర్భావం వదధతి మునా సాంప్రతం యోగయోగాత్.

౩౯. విద్రాలస్యేన పదివపతితస్యాగ్రకస్సవిధిత్తే
ర్జావానందావిలనతిఇమాతిత్సమా మేవితాంతం
తత్త్వస్త్రియా స్ఫష వతుచక వాన్మి రిత్యా కల్యా ప్రదీయం
సందేశార్థం వదతు భగవత్సన్నిధా ప్రాపణీయం.

౪౦. తత్రాలార్థ్యం విదలితమయా పాశమూవశ్యతేన
త్వద్వాక్యార్థం భువనవిదితా పావనం ప్రాత్యలంతం
ద్రష్టుం వేగాన్నిభృతహృదయస్త్రన్ప్రభాగ్ ప్రోత్రవిద్ధః
ప్రస్తోతారం పవనపదయోర్దీక్షితాప్తార్థయంతే.

౪౧. పర్యక్షంతాన్యాంకతి చవనకాత్రేప్రమహాప్రాత్రణంతే
కేచిన్నానాం క్షిబిలజగతా మాశ్వరం పాత్రశక్రం
మన్యంతే స్వప్రకృతిరహితం నిర్గుణం కేచిదాహుః
కైవల్యం తే మక్కృతి మపరం బ్రహ్మనిత్యం దకేచిత్.

౪౨. బ్రహ్మానందంహ్యభిదధతియేకేచనానంత్యమాహు
స్సత్యంకేచిత్స్వనవ విషయాగోచరంకేచిదాద్యం
జన్మాభావం పదమితి కతిబ్రహ్మలోకాదతీతం
గూఢంస్థానంపరమితిజగుస్తత్త్వజిజ్ఞాసయాకే.

౪౩. ఏతేసర్వే స్తుతి విరచనానిష్ఠితావాస్తవేన
ప్రాచాంవాచామభిమతగతౌనాస్తితత్సిద్ధిరేవం
మత్వాసత్యాంతవమతిమిమాంమాస్తగాదర్వవత్త్వం
స్వర్థస్తోత్రంకురుతఇహాయఃకశ్చనప్యోవరార్థం.

౪౪. మిధ్యావాదానపదిమధ్యకంజ్ఞానదాత్రేతేశక్రుం
పామిత్యంత్వద్హృదయకమలావస్థితబ్రహ్మణస్త్వం
విజ్ఞానాబ్ధింవయువినయనంప్రాప్యరక్ష్యస్వభావే
ర్వర్యాత్మానంపరమమధికం ధ్యానమాలంబ్యతిష్ఠ.

౪౫. త్వన్తధ్యస్థంగణయహరిందివ్యముప్రాకృతాఖం
త్రైగుణ్యాద్యైఽనవ్యయమకరరయాహోయరాహిత్యవత్సం
లక్ష్మీకాంతంకరిజవనకం విద్ధిసర్వేశ్వరేశం
భక్తిశ్రద్ధావినయనముకైఃప్రమాకృష్యతూగం.

౪౬. సోయంధత్తేభువనకలన స్థేమ భంగాదిలీలాం
నైకాకేవరరమయుమయువాళ్ళ్యగ్రవేశంపురస్తాత్
ఇత్థంభూతంథజనముగమం భక్తి భావేనయాహి
శ్రేష్ఠ్యోత్యంనహిముఖమయోద్రాక్షయానందితస్సన్.

౪౭. ఇత్యాకర్ణ్యస్తుత్యవచనవిధ్యుమ్నస్తంనమాధామయోగ్యే
స్తైవప్రాప్తఃపరమపురుషంవ్యోమకాత్మావాచోదయిత్వా

వైకుంఠేశత్వమపి చ యదాయాజ్ఞవల్క్యోవివక్తుర్యుంత
స్తావత్ప్రాప్తో నవనిగమవాగ్నిర్వికల్పం సమాధిం.

౪౮. అత్రైక్యక్షేత్రోక్తం ప్రీతిపూర్వం మతం యోగమాలిన్యనాశా
క్షిద్వ్యాం శ్రీప్రాప్తః పరి గణనయా మాధవే సద్గుణానాం
భక్త్యావిష్టః పరమమునివత్ప్రీత్తథా మానసాన్య
స్వాభావిక్యై స్థిత్యై జనివిహనైర్జ్ఞానశక్త్యాదిభిస్తత్వం.

౪౯. తస్మిన్వాక్యే కేశవనమనవోద్యుద్ధశక్త్యా భక్త్యాంతా
మిశ్రీభూయ ప్రథమతితదా సర్వవేదాంతసారా
త్సేచక్యాం స్వం మతమిపసదాహాలవం కారయంత్యా
వత్యక్ష్యం లక్ష్మ్యా నికటమపతిం వేరయిత్వాఽనుగ్రహః స్తు.

౫౦. ఏవం నత్వైర్స్థిగమవిదన్ముఖ్యవేదితం బ్రహ్మలోకం
గత్వోర్ధ్వం గంభీరమపృథివసాక్ష్యం కేతుర్ధయాలోః
నైజం రూపం భుజనిగదితం తత్ర సత్యస్య తత్వం
ప్రాప్తో భూయాః ప్రణిగణనయా వాద్యకత్వస్వయాంగే.

౫౧. నైజం కాలక్యోద్ధవమపి చ ముక్తం తత్వం మతిమద్భిం
దివ్యక్తైర్ప్రకృతిభువనైః స్తుతశాంతాద్యవేశః
లబ్ధ్వా మత్వాం పరమపురుషస్యైక్య శ్రుత్యైకత్వ ప్రపంగం
మిశ్రం భేద ప్రచర నమితవానితద్దృశ్యమేతః.

ఇతి శ్రీ మానససందేశే
ప్రథమస్సర్గః.

శ్రీహయగ్రీవాయ నమః.

ద్వితీయస్సర్గః

జ్ఞానానందమయం దేవం నిర్మలస్ఫటికాకృతిం
ఆధారం సర్వవిద్యానాం హయగ్రీవముపాస్మహే.

౧. శ్రోత్రేతిష్ఠంతంనివిడకుచయోర్నిర్గలంనిత్యశోభాః
భక్త్యాన్తేషంనిరతభజనాః* శాంచవం శాంచ సాధ్యాః
చిత్రైర్భూతంనవమణిభిశాభాస్వరంభాస్వరాభాః
ప్రాసాదాస్త్వాంగుణనమితయామిత్ర్యమానందయంతి.

౨. ఉద్యానానిప్రతిదిశ రుచిరాణ్యప్తిరాలీని యత్ర
స్థానేతత్రత్యగణమధురాళాహాంనకారీకాదీన్
దివ్యాన్ శైటాన్కలితముకనః పుణ్యభాజశ్చమాని
న్నిత్యాన్ముక్తాన్ కలయతుభవిత్రోభ్రామ్యమాణాన్యమాసైః.

౩. గార్హస్థ్యేత్వంచిరముషి విరళాంసర్వదోషప్రహర్త్రీం
దేవస్యాగ్రేహ్యద్యమణిమయా న్తంటపాన్యస్యవాప్తః
కైంకర్యార్థంనికటనికేటే నిర్యన్నరూధామమాదా
నిష్పృష్టోర్ధాహాస్యమనివయతత్రత్యపాదార్ఘయంత్వం.

౪. పార్శ్వేఽపశ్యన్త్రిన్నిధిలజగతాముదిధూతంయుగ్రం
బ్రహ్మాండానాంకుతి బహుశాపత్యతీతంమహాంతం
వేదాన్తానాందురధిగమమద్యార్థతత్త్వైకలభ్యం
దృష్ట్వానశ్యేధమసిదతిదానిర్భరానందముక్తః.

---

* మునయఃవిధుత్వానుత్వశాంచవవర్ణత్వచంద్రదేవతాశత్వాదిశం యోగినాప్రసిద్ధం.

౫. మూర్త్యా త్వేషాం త్వ(స్)మితిపరిగతాంగ్నా ప్రసంఘాంత్సహస్రం
పుణ్యాం చైత్యాలాం స్మరన ...ర్యగ్యాశాకారకాంశ్చ
పూర్వాకాంకర్తుం నమఘగపతేస్సంగతాం త్వద్వదసాగ్ర్
పశ్యస్యగ్రే సవహచరాన్భక్తిభావప్రకృష్టాః.

౬. ఏవం నీతః క్వచనసమయే పాదిపృష్ఠప్రతానం
దృష్ట్వా పూర్వం ప్రవరటిపిభోస్సన్నిధిం ప్రాప్స్యసి త్వం
తత్రత్యానాం మణిమయమహాస్తంభపాదప్రయుక్తం
శయ్యాభూషాం గగనవిధుం మంటపం ద్రక్ష్యసీద్ధం.

౭. వాహీభూతం ఖగకులపతిం తార్క్ష్యమూర్త్యా యురూపం
దివ్యశ్శ్వేతం నిఖిలవిబుధాన్నాయకం ద్వారపాలాన్
విశ్వాసం తన్నారీత్స్వరిగణపయాము క్తసంఘానమేతాన్
పీఠస్యాధం దంభజనినితరాం మానసాగోచరం త్వం.

౮. తేషాం పత్న్యాం నిగమవిదితం ప్రద్ధికందర్పయంతో
గత్వా త్రైవిష్ణు విష్ణుపుప్రాయయుత్యాంతిలక్ష్మీం
తస్యైః పూర్వం వినయవహితో వందనం సాంగయుక్తం
కృత్వా కృత్వా దృఢవినయమతిస్సమ్మత్యా పదపార్శ్వే

౯. దేవీ లక్ష్మీస్తవ పరి గతిం ధర్మభావేన యుక్తాం
ప్రేక్ష్య ప్రీత్యా ...రమయతి తదా ...మమత్తుర్భుజో త్వత్
మాతా పుత్రం ప్రబలదురితం వాత్సల్యభావాన్మతి
రక్షోద్యయం తే ప్రభుపరపదాగ్రే తంతస్యకర్తా.*

౧౦. పేక్షాగ్రా సైర్త్య ప్రభవ ప్రేమానిధిర్గ్గారదాహ్యే
రిక్తం భూతం త్విదమితి వచో వక్తుముద్యాద్ స్వకీయం

* దుష్కృత్ కరణేభవిష్యతిలంట్.

శ్రీభూనీళాపరిచిత మహిస్తోమమాలంకమానం
పాదద్వంద్వం భజ మమ మనస్త్వం యథాశక్తిపూజాం.

౧౧. పాదౌదృష్ట్వా సుందరమవనీపాల కేదత్తమాదౌ
త్రయ్యంతానాం శిరసివిలసత్పద్మరాగస్మితాయాః
భక్త్యాత్యంతం సముపచరణే చార్పయిత్వాం స్వకీయౌ
శ్రేయఃప్రాప్తిప్రజనకరామూర్ధ్ని సర్వశ్రద్ధయాయః.

౧౨. జంఘేదివ్యే మకర సదృశే జిష్ణులోకాతిలంఘే
బ్రహ్మానందప్రద నిజ పదోర్ధ్వప్రదేశాతిరమ్యే
భక్తస్తోమత్రి భువన గతిత్ర్యక్షజంఘాలభాకే
స్పృష్ట్వా మోదాత్పరిజనకృతిం యాహి కర్తుం చ పార్శ్వం.

౧౩. స్వచ్ఛస్వర్ణప్రచుర ముకురాభవ్యకే జానునీ తే
మోదంప్రాప్యాం సతతకలితం మర్త్యతో విప్రియాదం
యేపూర్వస్త్రీక్రమణసమయే న్యస్య పద్మోక్తమేయే
దైత్యధ్వంసోకలన వినయే బద్ధరక్షానుబంధే.

౧౪. ఊరూదిష్టః కరికరనిభౌ భక్తమధ్యాతపూర్వౌ
దైత్యేంద్రాణాం విధవకరణీభూతసంగ్రామరంగౌ
కించోర్వశ్యాజనన కరణ ప్రీతదేవేంద్రకార్యౌ
ధ్యాయ స్వత్వం భవమయపరిత్రాణదా దివ్యరూపౌ.

౧౫. పశ్చాద్వ్యాప్తిం కలయ భువనస్తోమకృజ్జన్మభూమిం
వాణీగౌరీ పతిపరిచితోత్పత్తి వాసైక హేతుం
మాయావశ్యాఖిలజనసముద్దీప్తసంసారమార్గం
బంధస్యాగ్రే నిజయుజిసతో ముక్తసంసారకస్యాః.

౧౬. లక్ష్మీర్యస్యాస్స్వయమపి భువా ద్రష్టుకామా స్వయంవా సే
శ్రీనాకాశో వ్యధివసతి యస్య ప్రస్తుతోరత్నరాజః
యస్మిన్నాస్తే ప్రకృతిరిగతం లక్ష్మశ్రీవత్సనామ
ప్రేక్షస్వ త్వం క్రమమిరహితో విష్ణువక్షస్స్థలం తత్.

౧౭. పాపాపారక్షపణనిపుణో వ్యస్తధర్మప్రరోహా
చాణూరాదిప్రబల జటిమల్ల మాథప్రవీణౌ
ధర్మత్రాణాం విరచనే నిత్యదీక్షాప్రసక్తౌ
గాఢాంధ స్తంభరుచివిజయాబద్ధ యోగప్రయాథాం.

౧౮. బ్రహ్మణ్యానాం భువనవిదితో బ్రాహ్మణానాం నికాయః
తద్వ్యాపారం పరవిశద స్త్రీసౌందర్యభాగ్యం
బ్రహ్మాదీనామధిగమయత్యాదిజానాం నిరోధి
ర్నిత్యం వందో ధరణివిభుతిం త్యాదేవస్య నాభ్యం.

౧౯. విష్ణోర్నాభిస్థాన మపి భువాన్ లోకసంస్థానధాన్య
స్వస్వ ప్రాప్తాని యతరజా వ్యక్తసంభావనీయ
యూథాన్యూర్ధ్వ స్ఫుటవపుషః కేళీ భూత నాభి వనేషు
కంఠాకృత్యాద్యవతిమభిః కంఠరాజాం కులానాం.

౨౦. కర్ణాస్త్రత్యాం సకలభువన ప్రాణశాశ్వత్ సుపర్ణ
విష్ణోః పార్శ్వ స్థితిపదయుతో, విశ్వలం శిష్టజిష్ణోః
వక్షః స్థానప్రతివిదధ వాన్యత్ర కర్ణ సేవా
దక్షైర్వాని ప్రకృతి కృత శోభాదశో భూమ్నరాఠిః

౨౧. పాదాబ్జం పుండరీకనయనః కేళిపాదాంబుజస్థో
వాపీః పర్యాప్త భుజదళయుగే పద్మ వాసా మహోదా

ద్వితీయస్సర్గః

సౌందర్యగ్రహణమతులంబోధయన్త్యాస్తదేతే
విష్ణోరాస్యం గమయదమ్బ తేలోచనే కర్ణయుగ్మం.

౨౨. ఏవం దృష్ట్వా భగవతి విశాం దృష్టిమాపారయన్త్య
గ్రీవాయాద్రిక్షు ప్రభృతిమధురైరుజ్జ్వలైర్భూషితాంగే
రత్నాటంకోజ్జ్వలభువనప్రోత్థితాత్త్రియహారా
దివ్యైర్ముక్తా ప్రకట రచితైర్ద్యోతితా కాంతిరాశేః.

౨౩. గ్రీవాభూషాస్థిరవిజయతో వాదికం కేయూరాఢ్యం
వాక్యవిభూషితం భువ రవివదాపాద్యనంవద్యా తేత
త్వావిస్తాత్తర్యాం జగదధిక తేస్సన్నిధానిర్భయస్సన్
దూరీభూతప్రణదనమనో ద్యానయో ధోత్తజాయః.

౨౪. పాయాన్నిత్యం ప్రోద్భవవిత నతిర్వ్యాపదాస్తాభిలాషీ
దుస్తైరస్తైరవిదితమతిర్భక్తిభావాధి సంధిః
సర్వావస్థాస్వపి * భగవతి స్వాస్త్రభారప్రభావా
దాస్తైరాశ్రుతివిరహాద్భుష్యాప్యేవల్లోకదృష్టేః.

౨౫. లోకం సర్వం విశదయన్ సౌఖ్యప్రాణయన్త్యసౌ త్వాం
వ్యక్తం తాం సృ విషయమతిరభూదప్రమేయస్వభావే
సర్వే హి తే స్ఫుటతమతయా భూతి కేవిస్వభావా
ద్భూతిం ధత్తే నచనుతయా భక్తిభావస్య దేవి †.

౨౬. నిత్యానిత్యమవిదిత చరేజ్ఞాతవేదాస్త్రయాగ
స్త్వత్తుంతేనాబ్ధిరవిభృతిభోదపానంధానివృత్తిః
నిత్యాభక్తిర్భవతి భవదీయాంఘ్రిసేవాప్రచార
దత్యంతస్యప్రణమనరాజ్యస్థితో ఉత్తమాదాత్.

---

* ప్యాయం. † ప్యాయం.

౨౮. ఆకాశేశ్యం వనశిఖరమ్, దేవసర్వార్థకార్థం
పృథ్వీ హేంది వ్యవిధమగ చేఖాసిలత్వ్యాసహైవ
ధర్షక్తి త్ర్యైవిధమభితో మత్స్య కూర్మాదిరూపాన్
పశ్చాత్ప్రత్యగ్రవమురమ్య గదాధ్రుమార్గ కాంత్యం విధత్రి.

అర్చారూపం ధరసిమునిరాట్యాపకాద్యైర్మునర్యం
గంధైః పుష్పైః స్తుతివిధిత్రైర్గోద నేత్రైర్విశ్య
తీర్థైః కేచిజ్జలవిహృతిభిస్త్వాం సమారాధయంతి
బ్రహ్మాద్యాస్త్వాం విధివనిశే కేవిదుస్సైర్థయంతి.

౨౯. పత్రం పుష్పం ఫలమపి జలం తుష్టిదం కల్పితం తే
త్వద్భక్త్యానిష్ఠితమతయో బోధయిష్యంతి సమ్యక్
ఏతద్జ్ఞానం కథ మపరకే దద్యుధా భిక్షరూపా
దర్చారూపం తవ బహుమతం సర్వశాస్త్రప్రసిద్ధం.

౩౦. శ్రీరంగం తే ప్రథమరచితం బింబ మిత్యాహ కేథా
రాక్షేప్రాదాద్యు దివ్యవరదేశ్యమిష్వాః క్షేపాన్
కర్యం కే యః కులధనమితి ప్రాప్య తాయాపి రామః
పాంస్త్యక్త్యా క్రమమితియుత స్తద్విభీషణాధిపేఽభూత్.

౩౧. ఇత్యాద్యాద్యై శ్రుతివిధిః ప్రాక్ప్రశార్చావ్యరూపా
స్పష్టప్రాక్త్వేః తి దమభితో, భక్తవంశే లతాంగాః
రారాజం తే కమవరగం శ్రీతిదం భూతభావం
మత్త్రైవంద్యైజవరద్రమాప్రాప్యకంతం *ధవంతం.

౩౨. శ్రీరంగేశప్రక్రమమిమం పాహి పాహీతి నిత్యం
కాంచీనాథం కరిదమభాగ్యాత్ క్రియోక్తోఽమయా త్యే

* తత్రత్రత్త్వ్యగోర్థమాత్రాచినం.

శేషాద్రిశం భజతు షీరం వేంకటేశం వధర్త్రాద్రి
తాం గ్రాద్రిశం వ్యాహారి వృషం ధ్యాన లక్ష్యం కరోతి.

33. బృందారణ్యేఖిలత్కాశపందర్శకానుప్రభూతం
గోవిందాఖ్యం భజతి సతతం మాధవం బిందుతీర్థే
సేతోస్స్నానేరఘుకులపతిం సైమినేశే శవంతాన్యం
కల్హారిణ్యాం వరహరిముఖం పార్థసూతం చ వక్తి.

3౪. ఇంద్రద్యుమ్నే భువనతిలకం శ్రీజగన్నాథదేవం
పార్శ్వద్వయాం పాలధర బలశ్రీసుభద్రానమేతం
పాణ్డ్యం ఖోశ్వర్యటమహితం హేరోహిణీతీర భూమ్యాం
స్మారం స్మారం సకల సమయం పాదయుగ్మే నతిష్ఠ.

3౫. సింహాద్రిశం శ్రితసురతరుం చందనచ్ఛన్నదేహం
ధ్యాయ న్నిత్యం స్త్రీకటివరహారిం సర్వదా సద్విజన్మా
మంత్రగ్రామోద్ధరణనిపుణం మాధవం మూర్తిరూపం
శశ్వద్ధ్యాయ న్నామమతితరాం భక్తిభావేన శేషే.

3౬. థత్రిర్భుక్త్యాద్ర్యుత్తరసుధరసేపాము సాక్షాత్ప్రబంతం
శాయన్నిత్యం స్త్రీజనకృతే శేషయంతం ప్రసాదం
ధీరీయాంతం నిజపరిజనం పాలయంతం భవంతం
ధ్యాయ న్నిత్యం శిక్షణరణవిజయం మంగళాద్రౌ నృసింహం.

3౭. విష్ణుర్విష్ణుశ్శరణమితిహి ప్రార్థయ న్భక్తిభావాత్
స్థానే విష్ణుర్గమనసమయే విష్ణురాత్మా ప్రసేవ
బ్రహ్మా విష్ణుగ్రహతి గిరిశో విష్ణురాఖండలశ్చ
త్రైలోక్యే విష్ణుస్సకలజగతీపాలనఖ్యాతిమంత్రం.

౩౮. శక్రో నాథాం జనవరహితే శ్రేయసాం గజకేళ్యా వయస్యా
సంసారార్ధే ప్రకరశరణైః వ్యాప్తి పాపాం ప్రభిరా
దేవో హస్త్యశ్వ శ్రీకబహుతి ప్రాకారాభ్యుపర్ధః.

౩౯. ధర్త్రీ శ్రేష్ఠం శమదివదయా వ్యాప్తి ప్రయత్నః కథాది
శ్చైర్యః ప్రాప్తై ర్వదనదమితిః ప్రార్థనాంశ్చ వ్యాప్తికర్త
గ్రామాద్వా హేతుః సముచితరత్నాకరావళ్యయామి
ప్రాచీనస్య ప్రముఖతిలకం పాలిమ సద్వ్యక్తి శ.

౪౦. అంతర్వ్యాప్తిః సమధయతి ప్రత్యగ్భిం ధర్మవిద్యాం
† ధర్మ స్వత్వ ప్రసంగతి సమధర్మాత్మ సర్గాదికర్త్రం
సంసారార్ణవ మహామితి ప్రశ్నయమాణావిబాధం
ప్రవృత్త శాస్త్ర ప్రమదవగతం పాలిని శ్యామకంఠ.

౪౧ మిత్రే ధర్మం వ్యవధరమహాంబుధిశం సత్కీర్తిశం
దాసో వంశే నిరతమహామిత్ర ద్వంద్వ శంకం ప్రియం సం
ధర్మే శిష్ట ప్రాంధ సమరహితం కల్యాణ మిత్రదాదా
రక్ష త్వం ప్రబంధ మనో శాస్త్రం దో శ.

౪౨. త్వత్త్వా రాత్స్వాధిపతిమనసా సర్వేశ త్వత్పాదాబ్జా
వర్త హేతో స్తుతిపదాంత త్వత్పాదాం సమం తాత్
త్వద్భక్త్యా మాం మనసాగణాం సర్వేశ త్వత్పాదే
భిక్షాశక్త్య ప్రపద వతి మహామాయాత్మైక స్వైశ్వర్య పాదః.

---

* ఆ స్వప్నాము ద్విజ్ఞ మం.
† రామకృష్ణ పరమేశ్వర సత్ప్రభవా
మాయాంత్య ముద్గ్యాత్మ్యా సమో శ.

౪౩. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౪. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౫. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౬. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౭. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౮. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౪౯. త్వం మే మాతా త్వమసి చ పితా త్వం సుహృత్త్వం చ బంధు
స్తే!
సర్వావస్థాస్వపి జగ దిదం త్వన్మయం చేతసా నాం
మా పేక్షస్వ త్వదవ గణనా పూరకం నాస్య దైవం.

౫౦. వక్తా విత్తం కమలవనితా స్నాత్రకాకం త్వదీయం

కైంకర్యార్థం త్వదుపచరణాయా స్నాత్రకాకం మహీశా
లోకోత్కృష్టే త్రయవనితం కే స్వ చి త్తంవలోలం.

౫౧. కర్యాత్కా ర్యేత్పురగజగతీపాలకోఽ భూ త్ప్రియస్తే
యా కేకే కేవ్యథి పతిరభూ ద్వదయా పో గతస్త్రాక
అజ్ఞానిద్ధ్యక్షు వమతకేర్వ ర్తకేచంచ వాధో
విద్యుక్త్వేనోజయతి ధవత స్వర్గక్షిత్యయాగాన్.

౫౨. త్వత్పాదాబ్జే శరణమితి యే మన్యమానో ధృతా ర్త
స్తాంతాంశ్చేత్పురణ కరణే త్యవత్యన్యథా కే
త్వా వాధమాం క్రమణవి భూతేట్యుష్టాక్రాత్ర కే కే
నిత్యం యాఙ్ఞ్య కిమనమనా కే, వర్యతో నావమ త్త్రిక్.

౫౩. సంవిత్త్వరూపధరతమనిస్పన్ద్యాకోల్పయిత్వా
విశ్వోత్పత్తిజాన్వత్యాది జం కే వి ర్తరీభూతచేతాః
నాముధ్యాత్వం త్యాగతప్తవకరోత్యాద్ర్యాత్ర్యప్తేః తవగ్గ
ధ్యాయన్న్కం చ మా సారకాంత్వంత్రయీకృత్యదైనం.

౫౪. మేమూర్త్యా ద్యం మమణిమకుటం చిత్రమాలోయనాం
త్రివత్యాం కంధ్యాకమణిపరం కాస్తుభో ద్భాసితాంగం
పుణ్యోత్కృష్టే కం త్రికమురమణిం భుందిరీ కాయవాతం
విస్ఫూర్జం దేవిమలయుగళం సర్వలోకైకవాధం.

౫౫. ఏవం భూతం సకలరమణం శ్రీకుమారోపకందః
సాక్షాద్దృష్ట్వా భవతి భగవాన్ భక్తియోగైః కృష్ణః
దేహస్యాంతే మమ మమ మమ స్తోత్రవిద్యార్థ్యవశ్యం
విత్వా భక్త్యా ప్రథమభవతో వారదాద్రైక్యసామా.

౫౬. ఏకత్రం మత్రం సభవతిమునే, సత్రతో భక్తియోగే
విష్ణు శ్రీశాభవతి సకలం మ స్వసాన్నిధ్యంబోధే
వృత్తిం కర్త్యా ప్రథమగతిశాంతయోగిభిర్త్యాగశ్రీ
మత్ప్రాప్తిస్తే భవతి భరత, త్వత్కరంశ్వమాన్య.

౫౭. అత్రైత్యం సహమమః దుంబిష్ణుసాబాయభుక్త్వ
వృంతిశ్రాషంగతభవతి హారోశంచివాశంశ్యమాగః
వాత్యంస్పత్వా విమలమచిరా మానసేనాగతేవ
ప్రత్యాగస్వస్తిరమతిరభూద్యోగివర్యస్సహాహా.

ఫలశ్రుతిః

౫౮. యోగో భక్తి ప్రవణమనసా మాదృశాం యః సతేద్య
సాక్షాద్భూతం భరతమునినా మానసప్రేషణేన
విద్యాభక్తిః సతము పరమే శాశ్వతీ సన్నిధత్తే
తస్యారణ్యకతి రవిధ సన్నిధృశావష్టహేతుః.

శ్లోకసంఖ్యా రసాశ్చ శరశ్చ త్రిగకేందుశ్చ
కృతం కావ్యమిదం దివ్యం వీరరాఘవసూరిణా.

ఇతి శ్రీమానససందేశే ద్వితీయస్సర్గః.

ఇతి శ్రీ శ్రీ వీరరాఘవాచార్య కృతిషు
మానససందేశం
సమాప్తం.

10541